

السلامة



اشتباهات دارویی

بهمن ظالاری



مقدمه

یکی از علل عمده صدمه به بیماران به هنگام ارائه خدمات درمانی، وقایع مربوط به داروها هستند. خطاهای دارویی به هنگام تهیه، تجویز، توزیع و دادن دارو به بیمار و پایش آن رخ می دهند ولیکن میزان بروز خطا به هنگام تجویز دارو و دادن آن به بیمار شایعتر برآورد می گردد.

procure
prescription
dispensing
administration
monitoring

- در ایالات متحده آمریکا سالیانه تقریباً ۱.۵ میلیون نفر از این خطاها آسیب دیده و هزاران نفر جان خود را از دست می دهند که خود هزینه ای حداقل ۳.۵ بلیون دلاری به دنبال دارد. بر اساس مطالعات مختلف بین ۱.۷ تا ۴.۹ درصد موارد بستری در بیمارستان در ارتباط با داروها (با شیوع ۴ برابری در سالمندان در مقایسه با جوانترها) بوده ، نکته مهم آن که قریب دو سوم این موارد قابل پیشگیری محسوب می شوند.

خطاهای دارویی

- خطای دارویی عبارت است از هرگونه رویداد قابل پیشگیری که ممکن است باعث یا منجر به مصرف نامناسب فرآورده دارویی یا ایجاد اثرات زیان آور در بیمار گردد.



شایع ترین خطاهای دارویی

- تجویز غلط دارو
- تجویز دوز نامناسب دارو
- زمان و دفعات نامناسب مصرف
- تجویز شکل دارویی نامناسب
- دستور غلط برای آماده سازی دارو
- خطا در پایش دارو- درمانی
- تجویز دو یا چند دارو که با هم تداخلات مهم و خطرناکی دارند
- از قلم افتادن يك داروي مهم و حیاتی در تجویز پزشك

انواع خطاهای دارویی

تجویز دارویی اشتباه (Prescribing error)

- اولین گام ارتکاب خطا، اشتباه پزشک در تشخیص بیماری یا تجویز دارویی مناسب است .
- در میان گزارش های ارسالی به مرکز ADR ایران، تجویز آمپول دیکلوفناک در مواردی مانند درد اپی گاستر یا در کودکان زیر 13 سال مشاهده می گردد که به عنوان اشتباه در نسخه نویسی طبقه بندی می شود.



• مصرف دي سيكلومين به هر شکل در شیرخواران کمتر از 6 ماه ممنوع مي باشد.

• مصرف پرومتازين به هر شکل در کودکان زیر 2 سال ممنوع مي باشد.

دوز نامناسب دارو

Improper dose error

- دریافت بیش از حد یا کمتر از مقدار معین شده دارو

- خانم 70 ساله برای دریافت اسپرین به داروخانه مراجعه کرده و داروی خود را در پاکت تبلیغاتی کلسیم دریافت کرده و از طرفی روزانه آسپرین هم جداگانه مصرف می کرده

زمان و دفعات نامناسب مصرف دارو

Wrong time error

- این اشتباه زمانی اتفاق افتاده است که :
- الف : ظرف 60 دقیقه پس از تجویز دارو، دارو برای بیمار تهیه ولی به مصرف نرسیده باشد .
- ب : از نظر زمانی، تداخل دارو با وعده‌های غذایی بیمار رعایت نشده باشد .

تجویز و مصرف شکل دارویی نامناسب برای بیمار (Wrong dosage form)

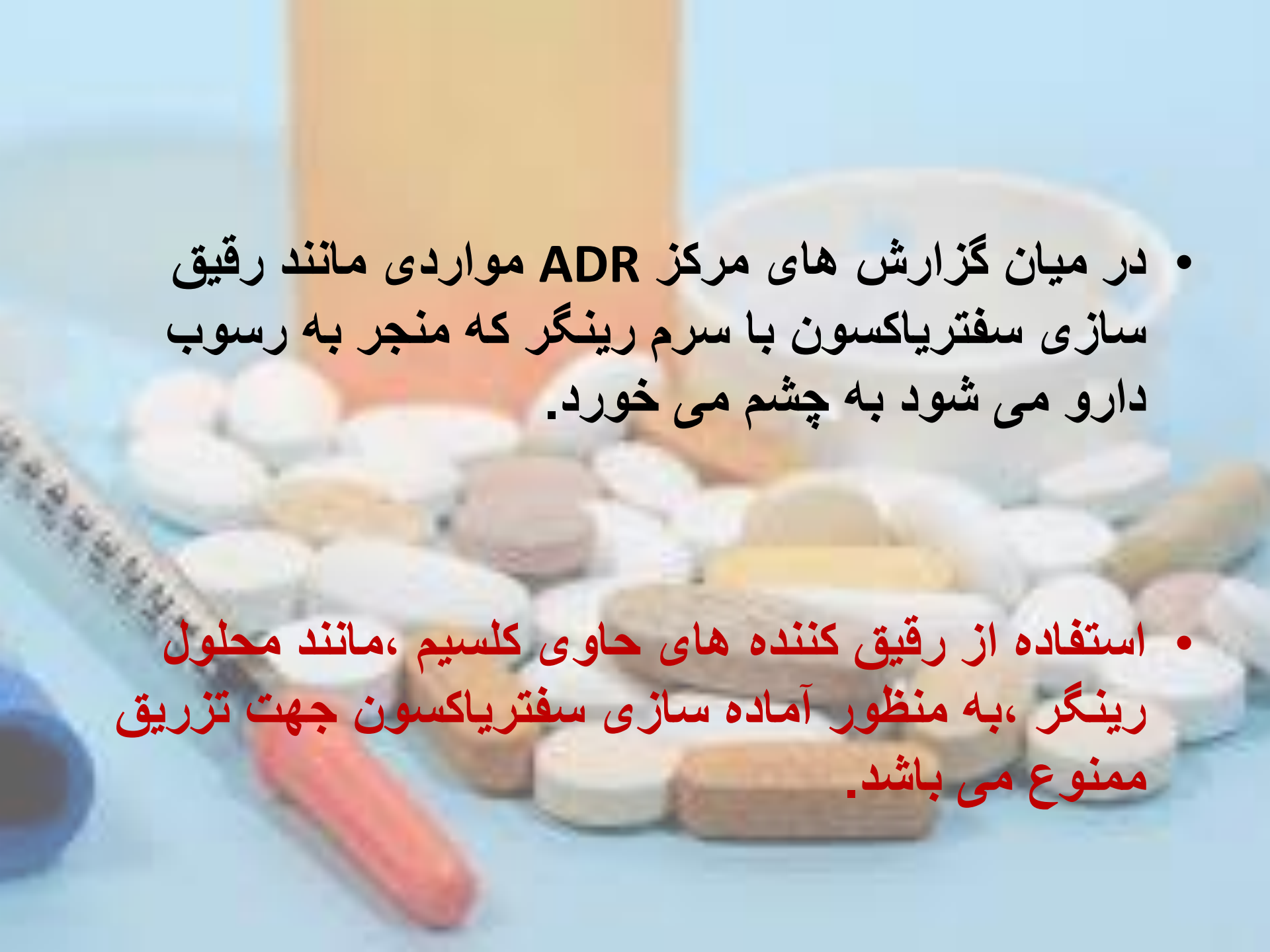
این اشتباه زمانی رخ می‌دهد که راه مصرف درست انتخاب شده ولی شکل دارویی به اشتباه تحویل و برای بیمار استفاده شود .

پرسنل داروخانه به جای قرص پنتوپرازول ویال پنتوپرازول تحویل بخش دادند.

اشتباه درآماده سازی داروها

Wrong drug preparation error

- به عنوان مثال می‌توان به رقیق کردن نادرست داروها، عدم رعایت استریلیتی، مصرف سوسپانسیون‌ها بدون تکان دادن آنها، عدم حفاظت دارو از نور، ناسازگاری‌های فیزیکی و شیمیایی و عدم تمیز کردن درپوش ویال‌ها با الکل قبل از ورود نیدل به آنها اشاره کرد.



• در میان گزارش های مرکز ADR مواردی مانند رقیق سازی سفتریاکسون با سرم رینگر که منجر به رسوب دارو می شود به چشم می خورد.

• استفاده از رقیق کننده های حاوی کلسیم ،مانند محلول رینگر ،به منظور آماده سازی سفتریاکسون جهت تزریق ممنوع می باشد.

راه مصرف اشتباه

Wrong route error

- تجویز دارو از راهی غیر از آنچه که در نسخه درج شده است . چکاندن يك قطره چشمي در چشم راست به جاي چشم چپ نیز در این دسته قرار مي گيرد .

استفاده از تکنیک غلط برای مصرف دارو

Wrong administration technique error

- این نوع خطا در اثر عدم رعایت روش تجویز صحیح اتفاق می افتد . مثلاً عدم رعایت دستور صحیح بکارگیری اسپری ها ی استنشاقی.
- قرص ملاتونین زیر زبانی بلعیده شود.
- قرص دایمتیکون بلعیده شود.

مصرف داروي تخریب شده یا تاریخ گذشته Deteriorated drug error

- تحویل و یا تجویز داروهایی که در شرایط مناسب (مثلا داروهای یخچالی و یا حساس به نور) نگهداری نشده اند یا داروهایی که تغییر رنگ واضح دارند و در بروشور دارو در مورد آن هشدار داده شده است.
- آمپول ویتامین C
- آمپول آمیودارون

خطاهای پایش دارودرمانی

Monitoring

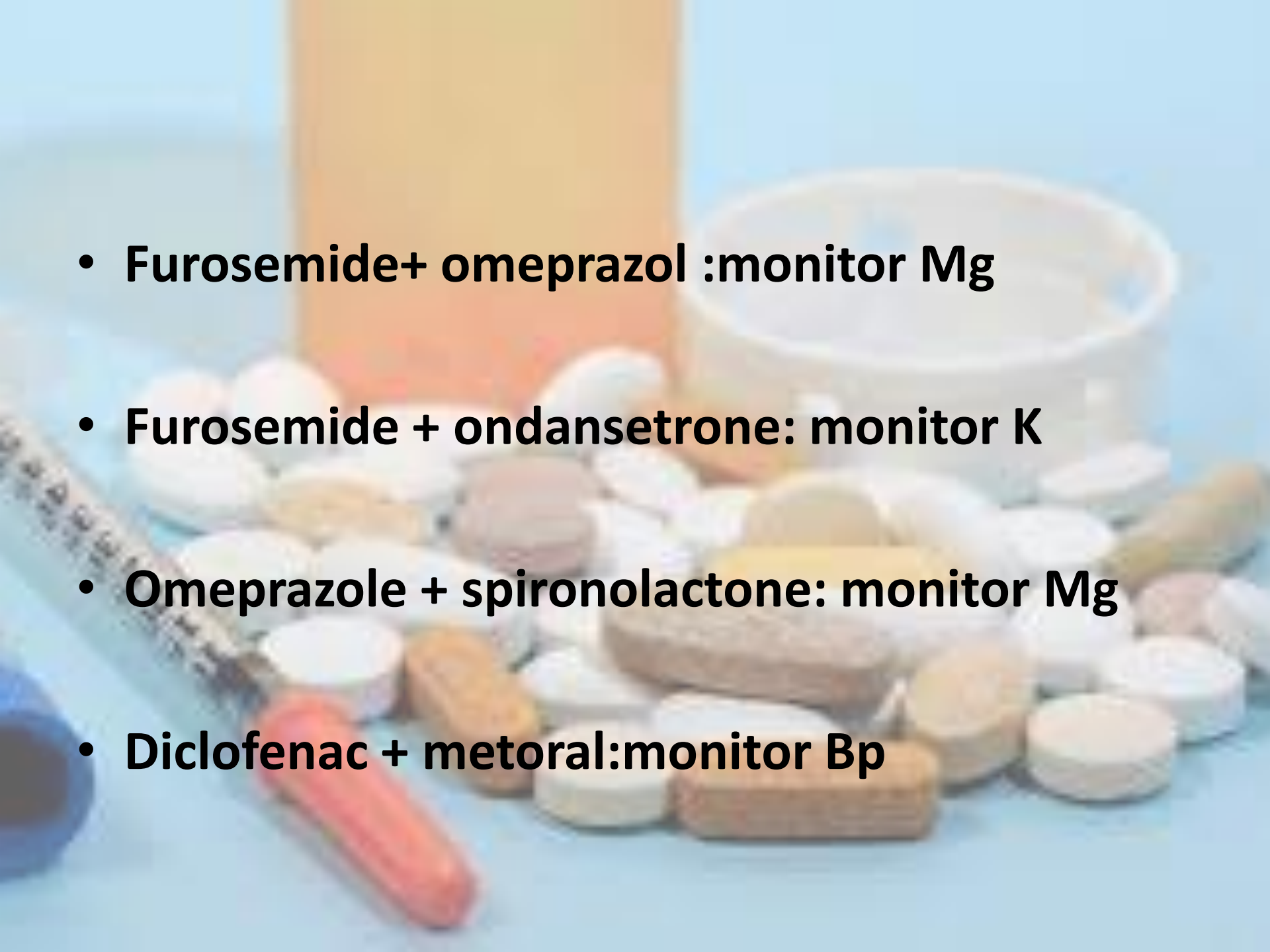
- تمامی خطاهای که در ارتباط با پایش يك دارو در حین و یا پس از مصرف دارو توسط کادر پزشکی رخ می دهد .
به عنوان مثال عدم اندازه گیری غلظت سرمی يك دارو یا عدم ارزیابی تاثیر يك دارو بر کراتینین یا عملکرد آنزیمهای کبدی
- بعضی داروها مانند سایمتیدین می توانند علی رغم وجود عملکرد نرمال کلیه، باعث کاهش ترشح توبولی و افزایش کراتینین سرم شوند.

• گروهی از داروها که می توانند باعث ایجاد سطح غیرطبیعی آنزیم ها گردند شامل موارد زیر هستند:

• داروهایی که برای کاهش درد استفاده می شوند مانند آسپرین، استامینوفن، ایبوپروفن، ناپروکسن، دیکلوفناک . داروهای ضد صرع شامل فنی توئین کاربامازپین ، فنوباربیتال.

• آنتی بیوتیک هایی مانند تتراسایکلین ها، سولفونامیدها، ایزونیازید ،سولفا متوکسازول، تری متوپریم، نیتروfurانتوئین و ...

• داروهای ضد افسردگی شامل سه حلقه ای ها سطح غیر طبیعی ایجاد شده آنزیم های کبدی معمولاً هفته ها و ماه ها پس از قطع دارو به حالت طبیعی باز می گردند

- 
- **Furosemide+ omeprazol :monitor Mg**
 - **Furosemide + ondansetrone: monitor K**
 - **Omeprazole + spironolactone: monitor Mg**
 - **Diclofenac + metoral:monitor Bp**

خطاي حذف

Omission error

- اين خطا عبارت است از عدم رسيدن داروي مورد نظر پزشك به دست بيمار . بر اساس تعريف اگر در يك دوره 24 ساعته مجموع تعداد دوزهاي مصرفي کمتر از مجموع دوزهاي تجويز شده باشد، خطاي حذف اتفاق افتاده است گاهي نيز كلا" يكي از اقلام دارويي تجويز شده از قلم افتاده و حذف مي شود . بايستي توجه داشت كه اگر بيمار داروي خود را مصرف نكند خطاي دارويي اتفاق نيفتاده است .

تقسیم بندی خطاها بر اساس شدت

بدون خطا	
دسته A	خطای بالقوه، شرایط / رویدادی که پتانسیل اینکه باعث حادثه شوند را دارند.
خطا، بدون آسیب	
دسته B	خطا رخ داده است اما خطا بیمار نمی رسد.
دسته C	خطای رخ داده به بیمار رسیده است، اما آسیب برای بیمار ایجاد نمی کند.
دسته D	خطا رخ داده به بیمار رسیده ولی هیچ آسیبی به بیمار نرسیده فقط بایستی بیمار مانیتور شود.

خطا، آسیب

دسته E

خطاهایی منجر به آسیب موقت به بیمار می شود و مداخله مورد نیاز است.

دسته F

خطاهایی که منجر به آسیب موقت به بیمار می شود و بیمار نیاز به بستری اولیه و یا طولانی مدت دارد.

دسته G

خطاهایی که منجر به آسیب دائمی بیمار شده است.

دسته H

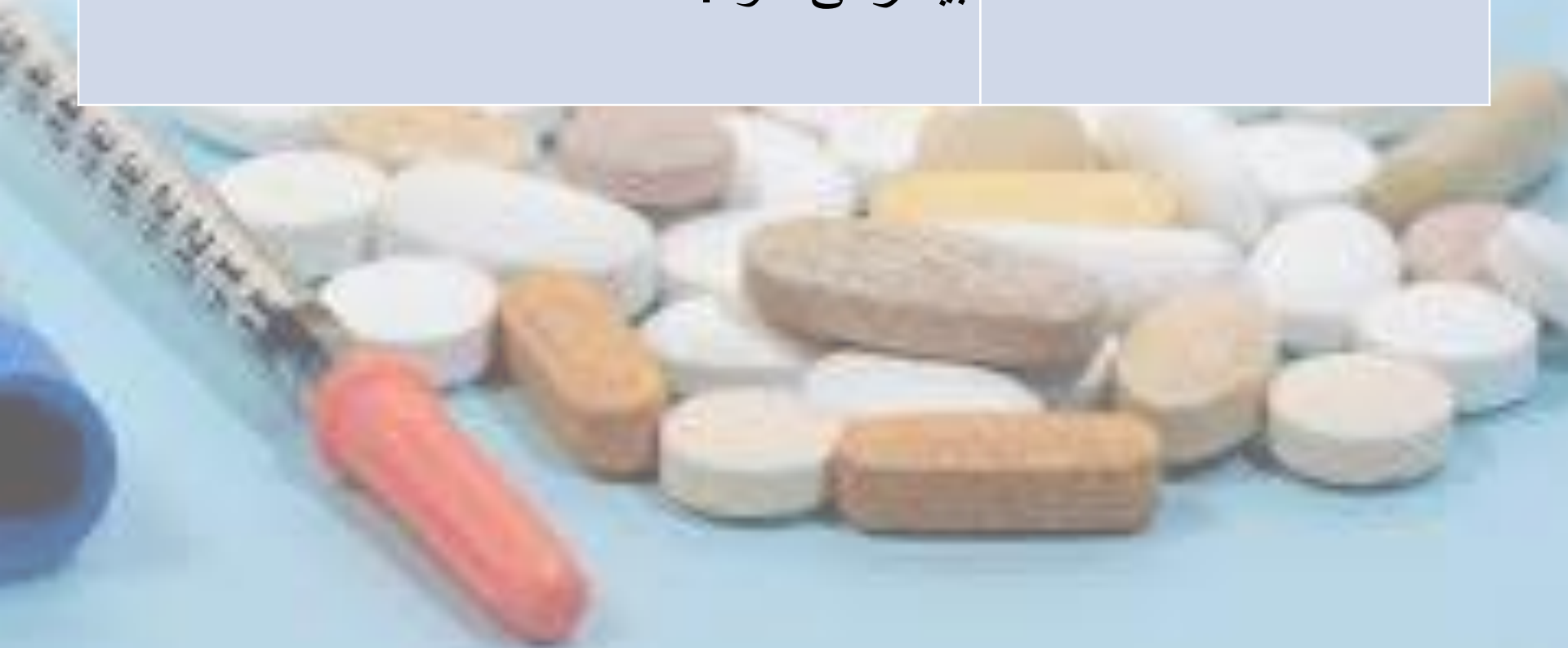
خطاهایی که بایستی مداخله برای حفظ زندگی بیمار انجام داد.

تقسیم بندی خطاها بر اساس شدت

خطا، مرگ

دسته |

خطایی که رخ داده است منجر به مرگ بیمار می شود.



علل وقوع اشتباهات دارو- پزشکی

- دستخط نامناسب
- دست خط نامناسب را از جمله مواردی است که افزایش اشتباهات و عوارض دارویی را در پی دارد و امروزه در دنیا توصیه شده که نسخه نویسی کامپیوتری شود تا اشتباهات و عوارض دارویی کاهش یابد.
- در صورت ناخوانا بودن نسخه دارویی، پزشک داروساز باید با پزشک معالج تماس حاصل کند و از صحت داروی ارائه شده مطمئن شود.
- 80 تا 90 درصد خطاهای انجام شده در داروخانه ها مربوط به بدخطی پزشک معالج است .

شبیه بودن نام فرآورده های دارویی از لحاظ نوشتاری و یا لفظی

لیست شباهت های دارویی

آمپول ها - ویال ها

ردیف	نام دارو	شباهت با داروی :	شکل	رنگ	مورد شباهت دوز	نام دارو
۱	دیازپام	فوروزماید، متوکلوپرامید	✓			
۲	آمینوفیلین	متوکاربامول	✓			
۳	سفترباکسون	سفتازیدیم - سفتی زوکسیم	✓			✓
۴	سایمتدین	رانیتیدین				✓
۵	آمپی سیلین	پنی سیلین	✓			✓
۶	آمینوفیلین	کلسیم گلوکونات	✓	✓		
۷	جنتامایسین	کلماستین	✓	✓		
۸	دیازپام	دگزامتازون	✓	✓		
۹	ویال هپارین ۲۵۰۰۰U	ویال هیدروکورتیزون	✓			
۱۰	آمپول هپارین ۵۰۰۰IU	آمپول EPREX 2000 EPREX 4000	✓	✓		
۱۱	پتدین ۱۰۰ میلی گرم	پتدین ۵۰ میلی گرم	✓			
۱۲	آمپول پتدین	آمپول رانیتیدین	✓			
۱۳	ویال پتاسیم کلراید	ویال مترونیدازول	✓			
۱۴	ویال پتاسیم کلراید	ویال سدیم بیکرنات	✓			
۱۵	آمپول ترانس آمین	آمپول ویتامین C	✓	✓		
۱۶	ویال سفازولین ۱ گرم	ویال سفازولین ۵۰۰mg	✓	✓		
۱۷	آمپول آتروپین	آمپول فنوباریتال	✓	✓		
۱۸	ویال KCL 10 CC	آب مقطر	✓			
۱۹	سایمتدین ۲۰۰	جنتامایسین ۸۰	✓	✓		
20	سایمتدین ۲۰۰	کلیندامایسین ۳۰۰	✓	✓		
۲۱	آمپول هپارین	جنتامایسین ۴۰	✓	✓		
۲۲	ویال مترونیدازول	ویال گلوکز ۵۰٪	✓	✓		
۲۳	گلوکز ۵۰٪	پتاسیم کلراید	✓	✓		

۲۴	گلوکز ۵۰٪	سدیم کلراید	✓	✓		
۲۵	ویال پتاسیم کلراید	ویال سدیم کلراید	✓	✓		
26	ویال لیدوکائین	گلوکز ۵۰٪	✓	✓		
۲۷	دیگلوفاک	دگزامتازون	✓	✓		
۲۸	ویال سیپروفلوکساسین	ویال مترونیدازول	✓	✓	✓	
۲۹	آمیکاسین	کلیندامایسین	✓	✓		
۳۰	متیل پردنیزولون	هیدروکورتیزون	✓	✓	✓	
۳۱	آمپی سیلین	وانکومایسین	✓	✓	✓	✓
۳۲	انسولین رگولار	انسولین ان، پی، اچ		✓	✓	✓
۳۳	سفازولین	سفتریاکسین	✓	✓	✓	✓
۳۴	هپارین	اکسی توسین	✓	✓		
۳۵	هپارین	هالوپریدول	✓	✓		
۳۶	آمینوفیلین	فنی توئین	✓	✓		
۳۷	ویال سدیم بیکرینات	ویال لیدوکائین	✓	✓		
38	مترژین	میدازولام	✓	✓		
۳۹	آتروپین	هپارین	✓	✓		
۴۰	فورسماید	متوکلروپرامید	✓	✓		
۴۱	اپی نفرین	متوکلروپرامید و فورسماید	✓			
۴۲	اکسی توسین	میدازولام و مترژین	✓	✓		

قرص ها - کپسول ها

ردیف	نام دارو	شباهت با داروی:	مورد شباهت		
			شکل	رنگ	نام دارو
۱	قرص کلونازپام	قرص کلیدپنیوم سی	✓		
۲	قرص کلرفنیرآمین	قرص سایمتدین	✓		
۳	قرص فنازوپریدین	قرص برم هگزین		✓	
۴	قرص پردنیزولون	قرص ایزوسورباید	✓	✓	
۵	قرص آتروواستاتین	قرص لووستاتین			✓
۶	قرص بیزاکودیل	قرص برم هگزین		✓	
۷	قرص دیازپام ۵	قرص دیازپام ۲			✓
۸	قرص اگزاپام	قرص متوکلوپرامید	✓	✓	
۹	قرص آمی تریپتیلین ۱۰	قرص آمی تریپتیلین ۲۵	✓		
۱۰	قرص ایمی پرامین ۲۵	قرص آمی تریپتیلین ۲۵	✓	✓	
۱۱	کپسول فلوکستین ۱۰	کپسول فلوکستین ۲۰	✓		✓
۱۲	قرص ایمی پرامین ۱۰	قرص ایمی پرامین ۲۵	✓	✓	✓
۱۳	قرص سفکسیم ۴۰۰	قرص سفکسیم ۲۰۰	✓	✓	
۱۴	قرص مولتی ویتامین	قرص ویتامین C	✓	✓	
۱۵	قرص هیدروکلرتیازید ۵۰	قرص ASA	✓	✓	
۱۶	قرص فولیک اسید ۱	قرص فولیک اسید ۵			✓
۱۷	قرص رانیتدین	قرص سایمتدین	✓	✓	
۱۸	قرص وارفارین	قرص ASA 100	✓		
۱۹	قرص هیدروکلرتیازید ۵۰	قرص ASA			
۲۰	قرص آمیودارون	قرص استامینوفن	✓	✓	
۲۱	قرص متورال	قرص کاپتوپریل	✓	✓	
۲۲	قرص متوکاربامول	قرص استامینوفن	✓	✓	
۲۳	قرص آسپیرین	قرص پردنیزولون	✓	✓	
۲۴	قرص استامینوفن	قرص سرماخوردگی بزرگسالان	✓		
۲۵	آتروواستاتین mg۴۰	آتروواستاتین mg۲۰			✓
26	قرص متوکلوپرامید	قرص گلی بن گلامید	✓	✓	
۲۷	قرص فروزماید	قرص تریامترن H	✓	✓	
۲۸	قرص سدیم والپرات	قرص کاریمازپین	✓	✓	
۲۹	قرص آتروواستاتین	کپسول کلسیم	✓		

شریت ها. قطره ها. پمادها

ردیف	نام دارو	شباهت با داروی	مورد شباهت		
			شکل	رنگ	دوز
۱	شریت MOM	شریت آلومینیوم ام جی اس	✓		
۲	شریت کوآموکسی کلاو ۱۵۶	شریت کوآموکسی کلاو ۲۱۲	✓	✓	
۳	شریت سفکسیم	شریت سفالکسین		✓	
۴	قطره سولفاستامید ۱۰٪	قطره سولفاستامید ۲۰٪			✓
۵	قطره نفازولین	قطره نفازولین + آنتازولین			✓
۶	قطره متوکلوپرامید	قطره استامینوفن	✓		
۷	قطره سولفاستامید ۱۰٪	قطره نفازولین بینی			
۸	قطره بتامتازون	قطره جنتامایسین		✓	
۹	قطره تتراکائین	قطره جنتامایسین		✓	
۱۰	پماد کلوتریمازول	پماد هیدروکورتیزون	✓	✓	
۱۱	پماد کلوتریمازول جلدی	پماد کلوتریمازول واژینال			✓
۱۲	پماد کالامین	پماد کالاندولا			✓

سرم ها

ردیف	نام دارو	شباهت با داروی:	مورد شباهت		
			شکل	رنگ	دوز
۱	سرم مانیتول ۱۰٪	دکستروز واتر ۱۰٪	✓	✓	✓
۲	نرمال سالین شستشو	دکستروز سالین تزریقی	✓	✓	
۳	سرم ۳٪، ۳٪	دکستروز سالین	✓		
۴	سرم نمکی ۱۰۰۰cc	سرم ۳٪، ۳٪ ۱۰۰۰ cc	✓	✓	

Acetazolamide	Acetaminophen	1
Adult cold	Adult cotrimoxazole	2
Adult cold	Acetaminophen Codeine	3
Adult cold	Aldacton	4
Allopurinol	Haloperidol	5
Allopurinol	Alprenolol	6
Aminofusion	Aminophylline	7
Ampicillin	Asprin	8
Ampicillin	Amitriptyline	9
Amp. Citicolin	Ampicillin	10
Amp. penicillin	Ampicillin	11
ASA	ACA	12
ASA children	ASA codeine	13
Beclomethazone	Betamethazone	14
Bromhexine	Bromocriptine	15
Calcium gluconate	Calcium Dobesilate	16
Carbamazepine	Carbimazole	17
Chloramphenicol	Chlorpheniramine	18
Chloramphenicol	Chlorambucil	19
Chlorpromazine	Chlorpropamide	20
Chlorpropamide	Chlordiazepoxide	21
Clidinium C	Clindamycine	22
Clobetazole	Clotrimazole	23
Clomiphen	Clomipramine	24
Clomipramine	Cholestyramine	25

Ampicillin	Asprin	1
Allopurinol	Haloperidol	2
Beclomethazone	Betamethazone	3
Bromhexine	Bromocriptine	4
Chloramphenicol	Chlorpheniramine	5
Chloramphenical	Chlorambucle	6
Clonidine	Quinidine	7
Calcium gluconate	Calcium Dubesylate	8
Adult cold	Adult cotrimoxazole	9
Digestive	Digoxine	10
Clidine C	Clindamycine	11
Clomipramine	Cholestyramine	12
Amp. Citicilin	Ampicilline	13
Lomotil	Lominalet-luminal	14
Librax	Lasix	15
ASA	ACA	16
Methimazole	Metronidazole	17
Hydroquinone	Hydrocortizone	18
Aminofusion	Aminophylline	19
Valiume	Warfarine	20
Florazepam	Lorazepam	21
Levothyroxine	Lovastatin	22
Acetazolamide	Acetaminophen	23
Dimenhydrinate	Diphenexylate	24
Mebendazole	Metronidazole	25
Isocarboxazide	Isosorbide	26
Tetracosactide	Testostrone	27
Carbamazepine	Carbimazole	28
Primidone	Prednisolon	29

Clobetazole	Clotrimazole	30
Loratadine	Lovastatine	31
Hydroxyzine	Hydralazine	32
Amp.pen.illin	Ampicilline	33
Methimazole	Metronidazole	34
Myalgin	Metergin	35
Naltrexone	Naproxen	36
Nitrofurazone	Nitrofurantoin	37
Nystatin oral	Nystatinovul	38
Piracetam	Piroxicam	39
Prazosin	Presantine	40
Priactin	Pancreatin	41
Primidone	Prednisolon	42
Quinidin	Clindamycin	43
Salbutamol	Sorbitol	44
Syrup Alminium	Syrup Mom	45
Tegretol	Tavagyl	46
Terbutaline	Tetaboline	47
Tetracosactide	Testostrone	48
Valium	Warfarin	49
Zarontin	Zaditen	50

استفاده از اختصارات در نسخ

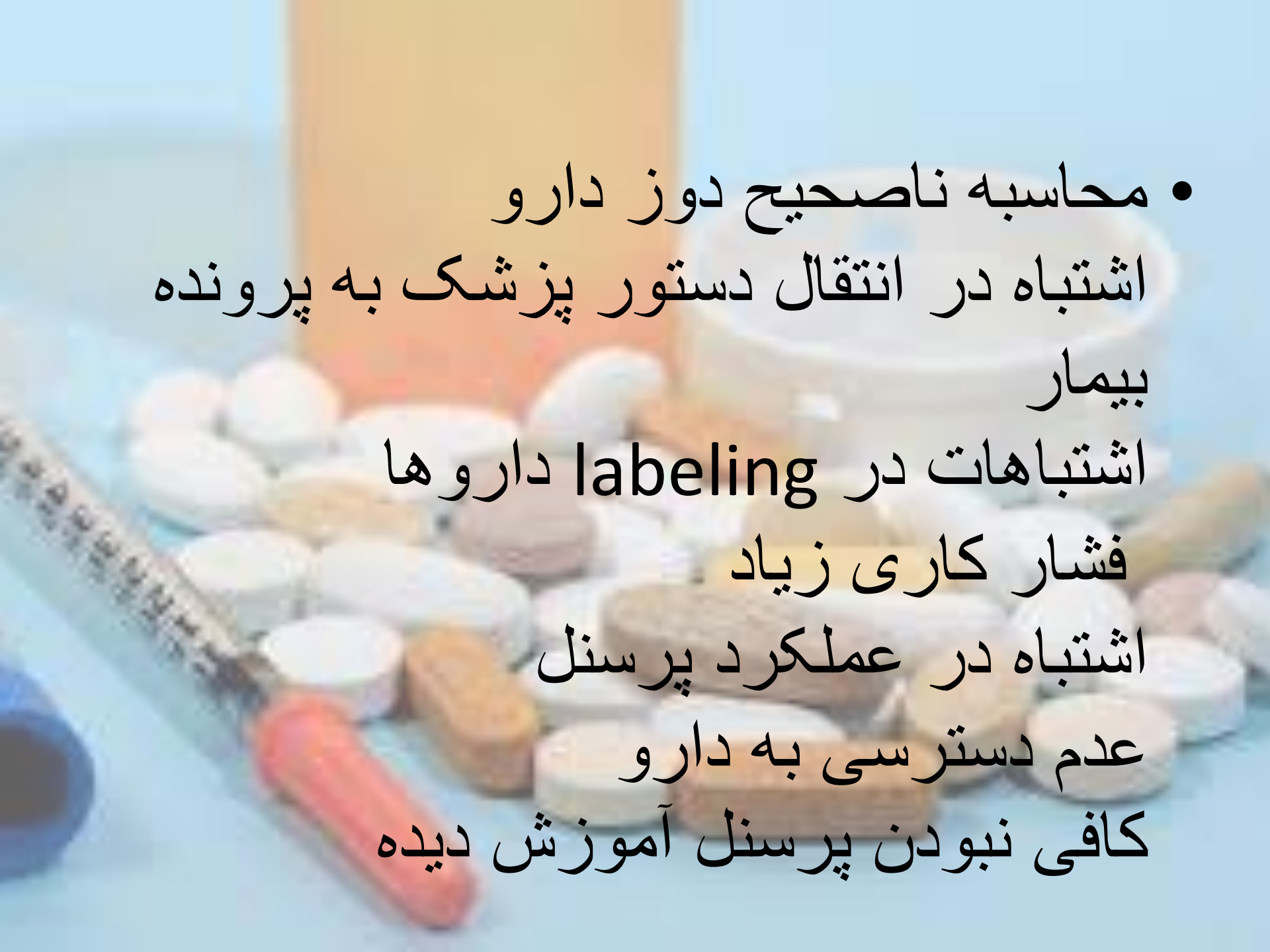
از حرف U بعنوان مخفف unit استفاده نکنید زیرا ممکنست با O یا 4 اشتباه شود

اعداد اعشاری را ابتهائی با نقطه (بجای ممیز) همچون 5. نشان ندهید زیرا اگر نقطه جلب توجه نکند ممکنست با دوز 10 برابر اشتباه شود و باید بصورت 0.5 نوشته شود مانند هالوپریدول 5 و 0.5،

هرگز نقطه اعشاری یا صفر را بعد از اعداد صحیح قرار ندهید مانند 2.0 بلکه باید بصورت 2 نوشته شود زیرا اگر نقطه اعشاری جلب توجه نکند ممکنست با دوز 10 برابر اشتباه شود. عدم استفاده از صفر قبل از ممیز باعث اشتباه ممیز با عدد یک میگردد.

نقص در عملکرد تجهیزات پزشکی

- به عنوان مثال می توان به بروز اشکالاتی در بعضی از شماره سری ساخت های انسولین pen و نشت انسولین از آن اشاره نمود که منجر به دریافت دوز نامناسب از دارو توسط بیمار و بروز کتوزیس در دو بیمار دریافت کننده انسولین گلارژین گردید.



• محاسبه ناصحیح دوز دارو
اشتباه در انتقال دستور پزشک به پرونده
بیمار

اشتباهات در labeling داروها
فشار کاری زیاد

اشتباه در عملکرد پرسنل
عدم دسترسی به دارو
کافی نبودن پرسنل آموزش دیده

روش نوشتن گزارش

- خطاها بایستی در فرم های مخصوص که در تمام بخشها، داروخانه ،دفتر بهبود کیفیت وجود دارند، نوشته شود.

- خطاها باید در صندوق های مخصوص انداخته شود.
در کمیته خطاهای دارویی کلیه خطاها طبقه بندی و تحلیل می شود.

اقدامات توصیه شونده برای زمانیکه با یک خطای دارویی مواجه هستیم:

- فراهم کردن درمان اصلاحی و حمایتی لازم برای بیمار
- نوشتن گزارش بلافاصله پس از کشف خطا مطابق با روش عملیاتی استاندارد.
- برای خطاهای بالینی قابل توجه، بایستی اطلاعات را جمع آوری کرد و بررسی باید فوراً آغاز می شود. اطلاعات باید شامل چه اتفاقی افتاد، چه زمانی آن حادثه رخ داده، علل احتمالی حادثه که چرا رخ داده است
- گزارش خطاهای دارویی که شامل اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه است باید توسط رئیس مربوطه از بخش های نوشته شود.

تجزیه و تحلیل و استفاده از گزارش خطا داروها

- (الف) گزارش خطا دارویی در کمیته خطا طبقه بندی خواهد شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.
- (ب) اطلاعات خطای دارویی جمع آوری خواهد شد. این اطلاعات در فرموله کردن استراتژی برای پیش برد و در برنامه بهبود کیفیت و ایمنی استفاده می شود.
- (ج) گزارش خطای داروبه ما اطمینان می دهد که اجرای برنامه کاهش خطا با موفقیت انجام می شود. اطلاعات مفید در کاهش خطا دارو یا پیشگیری به ما می دهد و تلاشها در بهبود ایمنی بیمار به ثمر خواهد نشست.

راه های پیشگیری از
خطاهای دارویی
توسط پرسنل

بمنظور کاهش و یا حذف احتمال بروز اتفاقات ناخواسته دارویی در مرحله پذیرش بیمار (از منزل) به بیمارستان، انتقال بین و یا داخل بیمارستانی و ترخیص بیمار از بیمارستان رعایت موارد ذیل ضروری است :

- 1) در هنگام پذیرش بیمار، انتقال داخل و بین بیمارستانی
- بررسی کلیه داروهای مورد استفاده بیمار در منزل و بررسی نسخه اولیه در صورت وجود هر گونه ابهام
- تطبیق داروهای جدید تجویز شده به بیمار با سایر داروهای مورد مصرف بیمار به لحاظ وجود هر گونه واکنش های متقابل دارویی
- تماس تلفنی از بخش مبدا به بخش مقصد در هنگام انتقال داخل و بین بیمارستانی و مطلع شدن از وضعیت جسمانی و روانی بیمار در صورت نیاز

(2) در هنگام ترخیص بیمار به منزل

- تطبیق کلیه داروهای مورد مصرف بیمار در منزل با داروهای جدید تجویز شده

- توضیح دقیق دستورات دارویی برای بیمار و در صورت لزوم ارائه دستورات به صورت کتبی

فقدان اطلاعات کافی مرتبط به مشخصات بیمار از عوامل خطرزا در وقوع حوادث ناخواسته دارویی می باشد.

- تاریخچه صحیح دارویی
- داروهای مصرفی در حال حاضر
- سن، جنس، وزن و قد بیمار
- بیماریهای همراه و وضعیت کنونی بیمار
- نتایج مرتبط به تست های آزمایشگاهی
- حاملگی و وضعیت شیر دهی بیمار در صورت نیاز

نسخه پزشك شامل موارد زیر باید باشد

- نام و نام خانوادگی بیمار

- تشخیص بیماری

- تاریخ و زمان تجویز دارو (راه تزریق در مورد داروهای تزریقی)

- نام کامل ژنریک دارو، دوز، راه تجویز، طول مدت تجویز دارو

• از بکار گیری اختصارات در تجویز دارو اجتناب نمائید

در مورد نسخ حاوي داروهاي تزريقي

- غلظت و ميزان كلي دارو در سرنگ و يا محلول دارويي نهايي آماده انفوزيون
- نام و حجم حلال و محلول انفوزيون
- ميزان و طول مدت تجويز
- زمان انقضاء محلول نهايي
- سن و وزن بيماران کمتر از 16 سال
- تاريخ بازنگري دستور دارويي (تاريخ و زمان قطع)
- دستور پزشك به منظور پايش تعادل مايعات و يا پايش باليني بيمار

بمنظور کاهش وقوع اتفاقات
ناخواسته

دارویی الزامیست بیمارستان دارای
لیست

داروهای پر خطر و لیست واکنشهای
متقابل دارویی خطرناک باشد.

قبل از تجویز دارو به بیمار، پرستار مسئول
شیفت و نیز قبل از پیچیدن نسخه پزشك،
داروساز داروخانه بیمارستان نسخ پزشکی
را به لحاظ هر گونه ابهام منجمله ناخوانا
بودن، کامل نبودن دستور دارویی و یا هر
گونه سؤال بررسی و رفع نماید.

دقت در تحویل دارو به بیمار

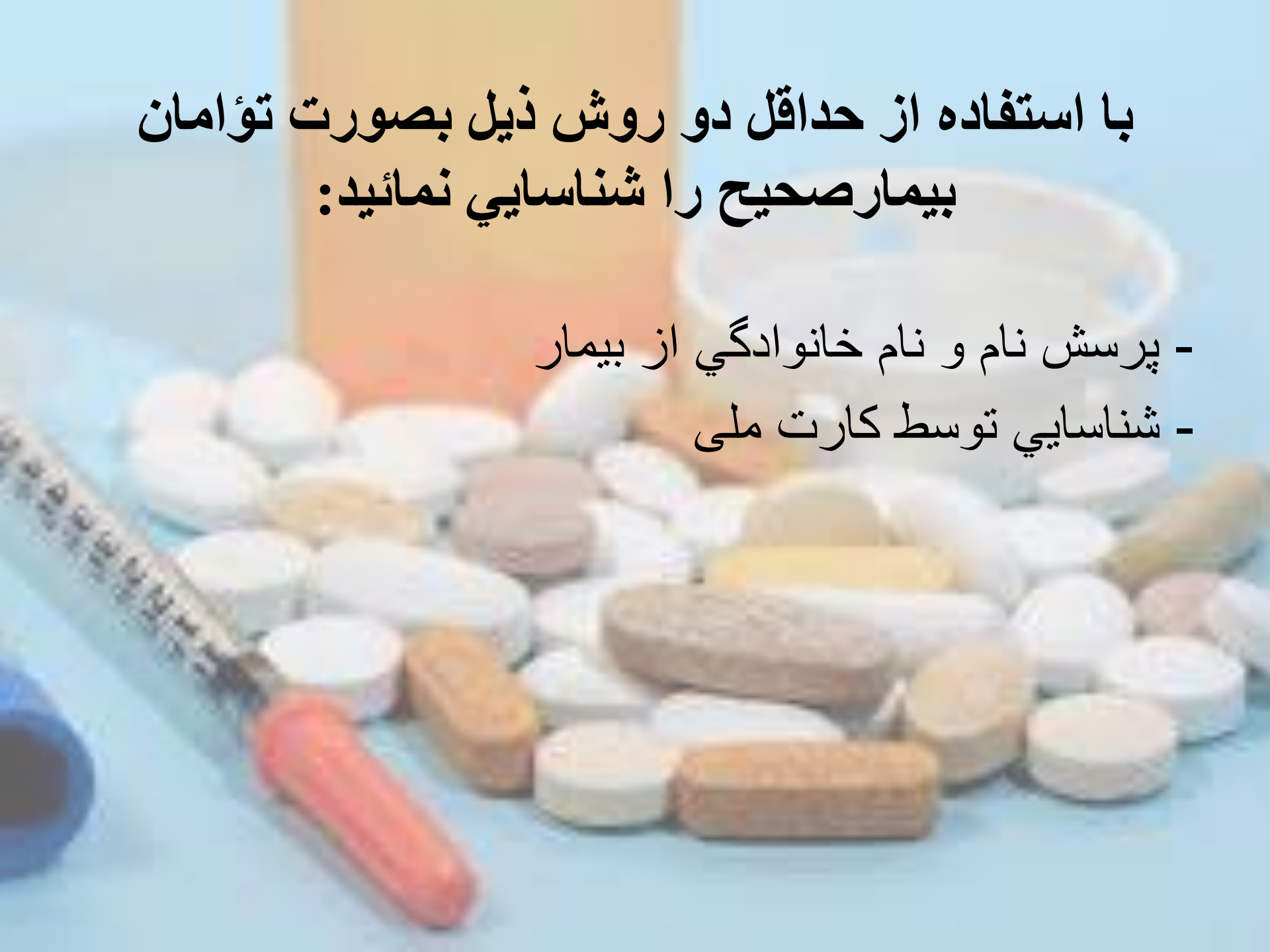
1) قبل از دادن دارو به بیمار یعنی نسخه خوانی و نسخه پیچی

2) در هنگام دادن دارو به بیمار



با استفاده از حداقل دو روش ذیل بصورت توأمان
بیمار صحیح را شناسایی نمائید:

- پرسش نام و نام خانوادگی از بیمار
- شناسایی توسط کارت ملی



رعایت استانداردهای ذیل بمنظور اطمینان از تجویز داروی صحیح به بیمار

- کنترل نسخه دارویی با مشخصات بیمار

- کنترل تاریخ انقضاء دارو، شفافیت، وجود کریستال و یا هر گونه آسیب به جداره ویال/آمپول دارو، بسته بندی آنها، شرایط نگهداری قبلی دارو (برای مثال خارج از یخچال)

- برچسب داروها را با دقت مطالعه نمائید تا از اشتباه در داروهای مشابه پیشگیری شود.
 - فرمولاسیون، دوز، نوع حلال استریل، مایع انفوزیون و سرعت تجویز را با اطلاعات مندرج بر روی برچسب ویال/آمپول به جهت وجود هر گونه مغایرتی کنترل کنید.
 - وجود هر گونه آلرژی و حساسیت شناخته شده دارویی را از بیمار سؤال نمائید.
 - در صورتی که داروی مورد تجویز در لیست داروهای پرخطر بیمارستان قرار دارد دو نفر دارو را کنترل کنند.
 - هیچ گاه داروی کشیده شده در سرنگ و یا محلول سرم دارویی آماده برای انفوزیون را بدون برچسب دارویی صحیح رها ننمائید.
- (در بخش های درمانی)

خسته نباشید

